

P O Z I V A M O V A S
DA PRISUSTVUJETE OTVARANJU
OVE IZLOŽBE

11. maja 1974. godine u 12 č.

JEVREJSKI ISTORIJSKI MUZEJ

B e o g r a d
ul. 7. jula 71a, I sprat

Prof. dr. Albert Vajs
(1905—1964)

IZ STVARALAŠTVA ALBERTA VAJSA

Život i rad profesora dr Alberta Vajsa ostavio je neizbrisive tragove ne samo na jevrejsku, već i na širu jugoslovensku zajednicu. Svojim neumornim i doslednim radom u nauci, antifašističkom pokretu, jevrejskom javnom radu, pedagoškom radu, ostavio je primer generacijama koje dolaze.

Rođen u Zemunu 1905. g. gde je završio osnovnu školu i gimnaziju. Studirao na pravnom fakultetu u Zagrebu gde je i doktorirao. Do drugog svetskog rata radio u Beogradu kao advokat i aktivno učestvovao u jevrejskom javnom životu. Kao rezervni oficir jugoslovenske vojske zarobljen i period rata proveo u zarobljeničkim logorima u Nemačkoj uključivši se u antifašistički pokret u logoru. Po povratku u zemlju postaje član Državne komisije za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača, član jugoslovenske delegacije na suđenju ratnim zločincima u Nirnbergu. Profesor Pravnog fakulteta u Beogradu za predmet Istorije države i prava. U jevrejskom omladinskom i posle toga u ostalom javnom radu radio je uvek na odgovornim funkcijama. Bio je član Izvršnog odbora Saveza jevrejskih opština Jugoslavije još pre rata, od 1945. godine rukovodni potpredsednik, a od 1948. g. do smrti predsednik Saveza jevrejskih opština Jugoslavije. Umro u Beogradu 4. aprila 1964. godine.

Profesor Vajs je bio inicijator osnivanja Jevrejskog istorijskog muzeja u Beogradu, njegovog arhiva i zbirki umetničkih predmeta. Upravo je to razlog za organizovanje ove izložbe povodom 10-godišnjice njegove smrti.

Prigodna izložba IZ STVARALAŠTVA ALBERTA VAJSA obuhvata deo dokumentacije iz njegovog bogatog stvaralačkog opusa:

- rukopise
- knjige, skripta, publikacije
- izbor fotografija iz delatnosti prof. Vajsa

UMETNIČKA OBRADA METALA ZA JEVREJSKE PRAZNIKE I OBREDE

Izložba obuhvata više vrsti predmeta koji se po tradiciji dugoj u nekim slučajevima i do tri hiljade godina, upotrebljavaju za vreme raznih praznika i obreda u jevrejskim domovima i sinagogama.

Svi ovi predmeti su tokom vremena doživljavali mnoge promene oblika i stila, kao i materijala iz koga su izrađivani, zavisno od uticaja naroda u čijoj su sredini jevrejske zajednice živele u evropskoj, azijskoj i severnoafričkoj dijaspori.

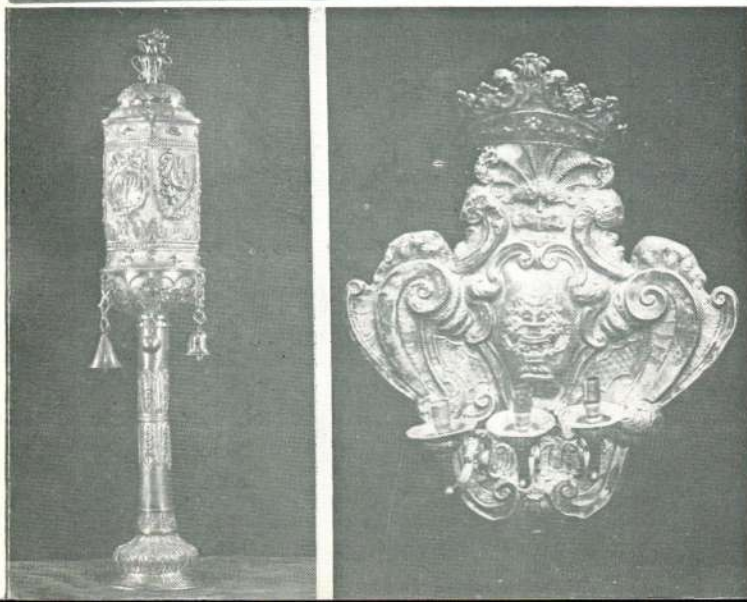
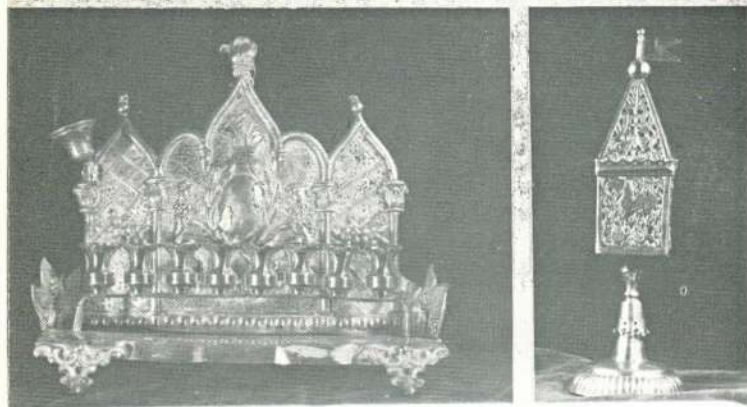
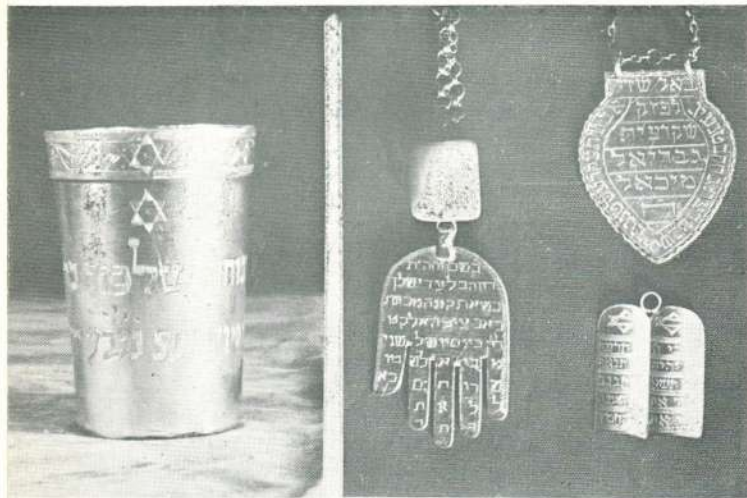
Na teritoriji Jugoslavije sučeljavali su se tokom vekova oblici i stilovi ritualnih predmeta odomaćeni kod Jevreja starosedelaca, s raznim oblicima i stilskom obradom predmeta koje su doneli Jevreji iz Španije (Sefardi) i iz centralne i istočne Evrope (Aškenazi).

Izloženi su:

sinagogalni predmeti: ukrasi za Toru (Petoknjžje), »večito svetlo«, menora i razne druge svetiljke;

praznični predmeti za Šabat (subotu), Pesah, Hanuku, Purim i Sukot: specifične svetiljke, sasude, pehari, čaše, tanjiri, noževi, kao i okovi za praznične molitvenike i male svitke (»Megilat Ester«);

amuleti raznih oblika i namene: u obliku ogrlica, medaljona, privesaka i onih najstarijih, koji se prikucavaju na dovratnike — »mezuze«.

Pored predmeta iz zbirki Jevrejskog istorijskog muzeja iz Beograda, izloženi su i predmeti koje su, sa velikom predusretljivošću, pozajmile sledeće ustanove, organizacije i pojedinci:

Beograd:

Muzej primenjene umetnosti
Hinko Lederer
Sida Baruhović

Zagreb:

Jevrejska opština i sinagoga
Dom staraca Saveza jevrejskih opština Jugoslavije
Adela Weiss

Split:

Jevrejska opština i sinagoga

Sarajevo:

Jevrejska opština i sinagoga
Muzej Jevreja Bosne i Hercegovine

Dubrovnik:

Jevrejska opština i sinagoga

Novi Sad:

Jevrejska opština

Zemun:

Jevrejska opština

Izloženi su i predmeti koje su ranijih godina poklonili našem Muzeju:

Savez jevrejskih opština Rumunije
Umetnički muzej iz Ein Haroda
Jevrejska opština iz Rijeke
Jevrejska opština iz Novog Sada
Hinko Lederer iz Beograda
Dr Željko Polak iz Beograda

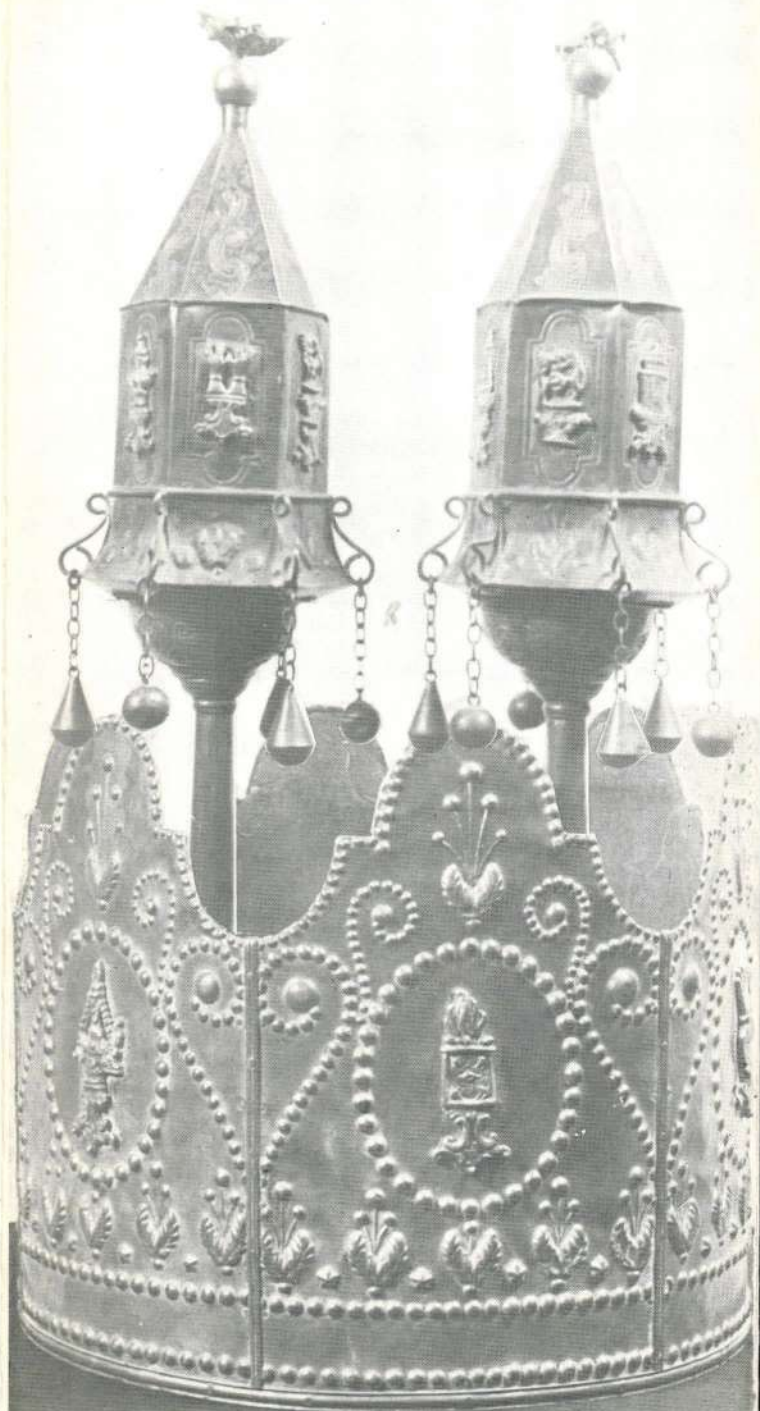
Svima koji su darovima i pozajmicama omogućili priređivanje ove izložbe, izražavamo našu najtopliju zahvalnost.

Postavka izložbe:

Dr Vidosava Nedomački
Nikola Vizner

Konzervatorski radovi:

Mirjana Andrejević

JEVREJSKI ISTORIJSKI MUZEJ

IZLOŽBA

povodom 20-godišnjice smrti
profesora Alberta Vajsa

Beograd

7 jula 71a/l

Prof. dr Albert Vajs
(1905—1964)

*Molimo Vas da prisustvujete otvaranju
izložbe 26. maja 1984. godine u 13 časova*

Izložba će biti otvorena od
26. maja do 26. juna 1984. godine

Postavka izložbe: H. Bošković

Saradnik na postavci: M. Mihailović

Tehnička pomoć: M. Haspić

JEVREJSKI ISTORIJSKI MUZEJ

MEMORIJALNA
IZLOŽBA

POSVEĆENA PROFESORU
ALBERTU VAJSU
povodom 10-godišnjice smrti

I deo — IZ STVARALAŠTVA
ALBERTA VAJSA

II deo — UMETNIČKA OBRADA METALA
ZA JEVREJSKE PRAZNIKE
I OBREDE

Beograd

11. V — 9. VI 1974.